



## Fördjupad version

# Jönköpings läns elektrifieringslöfte

Senast år 2045 ska Sverige inte ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Nettonollmålet innebär att växthusgasutsläppen från flera sektorer, inklusive transportsektorn, i princip kommer att behöva vara noll senast 2045. Transporter genererar cirka en tredjedel av växthusgasutsläppen och vägtransporter orsakar drygt 90 procent av dessa. 74 procent av det inrikes med lastbil trafikerade godset sker inom ett län. Ökad elektrifiering av de regionala godstransporterna kommer därför att vara viktigt för omställningen till nollutsläpp i transportsektorn.

Vår vision i länets klimat- och energistrategi är att tillsammans skapa ett *klimatsmart plusenergilän* senast 2045. Klimatsmart plusenergilän innebär för oss att vi i Jönköpings län arbetar aktivt både med att minska våra utsläpp av växthusgaser och öka produktionen av förnybar energi samtidigt som vi anpassar vårt samhälle till de klimatförändringar som sker. Transporter står idag för den största andelen av länets utsläpp av växthusgaser och energi-användning. Minskningen av utsläpp av växthusgaser går idag alldeles för långsamt i transportsektorn. En omställning krävs därför både gällande vilka fordon och drivmedel som används samt våra resvanor. I Jönköpings län har vi enats kring ett ambitiöst klimatmål för transportsektorn – att minska utsläppen i transportsektorn (exkl. inrikes flyg) med 75 procent till 2030 jämfört med 2010. För att nå detta mål krävas ökad elektrifiering och ökad användning av förnybara drivmedel.

I den regionala utvecklingsstrategin (RUS) finns flera utpekade målsättningar kring att minska belastningen på miljö och klimat. Ett av målen är; 2035 är Jönköpings län ett hållbart län. Ett viktigt led i utvecklingen mot målet är att fossila drivmedel fasas ut genom bland annat elektrifiering. Länets geografiskt strategiska läge har genom historien skapat förutsättningar för möten och handel och därmed förekommer mycket transporter inom och genom länet. Att ta vara på länets strategiska läge är fortsatt viktigt för god utvecklingskraft i regionen men lika viktigt är att utvecklingen är hållbar och utgår från att vi år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser. Att utveckla länets infrastruktur så att den stöder elektrifieringen av godstransporter är därför ett viktigt inslag i omställningen till ett fossilfritt län.

Flera kommuner har pekat ut lämpliga platser och identifierat relevanta aktörer som kan genomföra insatser för att elektrifiera de regionala godstransporterna. Genom detta elektrifieringslöfte visar vi hur vi i Jönköpings län gemensamt ställer om de regionala godstransporterna till eldrift.

## Beslut: Regionalt löfte

Länsstyrelsen och Region Jönköpings län har för avsikt att verka för en ökad elektrifiering av de regionala godstransporterna i länet. Länsstyrelsen och Region Jönköpings län har enats kring regionala löften för att stödja en ökad elektrifiering och länets lokala löften.

Länsstyrelsen och Region Jönköpings län ska:

- Verka för ökad elektrifiering av de regionala godstransporterna i redan upparbetade samverkansformer, såsom Klimatrådet Jönköpings län, Smålands godstransportråd, CLOSER och Klimatrådets etableringsgrupp för laddinfrastruktur och förnybara drivmedel. Detta innebär att ha ökad dialog med lokala aktörer, exempelvis operatörer, åkerier och logistikföretag lämpliga för elektrifiering.
- Ta fram planeringsunderlag för elektrifiering för godstransporter med syfte att stödja det lokala genomförandet av länets löfte samt följa utvecklingen inom området. Exempelvis underlag för förstudier och lokalisering-utredningar som bland annat genomförs i det gemensamma ERUF-projektet FASTR – Snabbare omställning till fossilfria transporter i Jönköpings län.
- Kommunera möjligheter om investeringsstöd och bidrag för aktörer i länet med bäring på elektrifiering, exempelvis stöd till elektrifieringspiloter, Klimatklivet och regionala utvecklingsmedel.

Länsstyrelsen kommer att följa upp elektrifieringslöftet i ordinarie årlig uppföljning för miljömålen, där klimat- och energimål ingår.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Landshövding  
Länsstyrelsen i Jönköpings län  
Helena Jonsson

Regionstyrelsens ordförande  
Region Jönköpings län  
Mia Frisk

## Lokala löften

Länsstyrelsen och Region Jönköpings län har sonderat pågående initiativ och processer inom elektrifiering av godstransporter i länets kommuner samt haft dialog med andra aktörer för att få fram lokala löften.

De lokala löften som ingår är de initiativ som i nuläget bedöms ha hög genomförandepotential – att man identifierat lämpliga platser samt aktörer som kan ingå i en process att investera i laddinfrastruktur och tankstationer för godstransporter inom de närmsta åren (1-2 år).

De kommuner som i nuläget inte har några pågående initiativ/processer eller identifierat lämpliga platser har möjlighet att ta del av den regionala samordningen och i det regionala löftets processer.

I dialogen med länets kommuner har det framkommit önskemål om en regional samordning för elektrifiering. Dialog med näringsliv och akademi lyfts som viktigt. Flera kommuner lyfter möjliga synergier med elektrifiering av vägtransporter med elektrifiering av järnväg samt kopplingar till logistikområden, som omlastningscentraler och logistikhubar. Flera kommuner upplever att det finns ett ökat intresse för elektrifiering (el och vätgas) i deras dialoger med det lokala näringslivet.

## Sammanfattning av lokala löften

Nedan sammanfattas lokala löften, initiativ i Jönköpings län. Initiativen presenteras per kommun som geografiskt område och med ansvarig aktör. I många av initiativen ingår samverkan mellan offentlig sektor och näringsliv, den aktör som listas är den som primärt svarat på och har ansvar. En fullständig beskrivning av lokala löften finns i *Jönköpings läns elektrifieringslöfte – fördjupad version* (ärende dnr. 425-4498-2021).

Teknik/insats	Geografiskt område	Aktör
Förstudie Tankstation för vätgas och el	Gislaveds kommun	Gislaveds kommun
Infrastruktur för elektrifiering och laddning, vätgassatsning	Jönköpings kommun	Jönköping energi
Tankstation för vätgas	Jönköpings kommun	Småländska Bränslen
Elektrifierade fordon och infrastruktur	Jönköpings kommun	Einride
Samverkan elektrifieringsinitiativ REEL 2 i Västra Götaland	Jönköpings kommun	Region Jönköpings län och Jönköpings kommun
Elektrifierad kombiterminal – depåladdning	Sävsjö kommun	Sävsjö kommun Stockarydsterminalen
Elektrifiering för lastbil	Tranås kommun	Tranås kommun
Tankstation för vätgas	Tranås kommun	Småländska Bränslen
Elektrifiering för lastbil	Vaggeryds kommun	Vaggeryds kommun

## Lokalt löfte – Gislaveds kommun

Gislaveds kommun önskar skapa möjlighet för laddning av tunga transporter som en led i att framtidsäkra logistikflöden för vårt näringsliv och möjliggöra för en omställning till fossilfria transporter.

Ur ett strategiskt och logistiskt perspektiv ser vi i första hand Smålandsstenar som ett prioriterat område med en stark industriutveckling och uppkoppling mot både Riksväg 26 och Länsväg 153. Dessutom går järnväg HNJ-banan genom tätorten. Som ett andra alternativ är tätorterna Gislaved och Anderstorp en annan knutpunkt där Riksväg 26 och Riksväg 27 möts. Tillsammans utgör båda dessa platser strategiskt viktiga noder för att säkerställa hållbara transporter på sträckorna Halmstad-Jönköping-Mora och Varberg-Värnamo samt Göteborg-Karlskrona.

I kommunen finns ett rikt näringsliv med många välkända företag och en stark tillverkningsindustri som genererar ett stort antal transporter. Det är därför av stor vikt att framtidsäkra transporter genom att etablera rätt tank-/laddinfrastruktur för att möjliggöra för företagens planerade tillväxt men också bidra till att laddinfrastrukturen byggs ut i landet som helhet.

Utgångspunkten för elektrifieringslöftet är en multitankstation med vätgas och elektrifiering. En sådan infrastruktur kan också positivt bidra till att fler transporter sker på ett mer hållbart sätt och även underlätta för privatpersoner att göra hållbara val när det kommer till val av fordon.

Gislaveds kommun vill utreda förutsättningarna för etablering av multitankstation (vätgas och elektrifiering) i en kommande förstudie enligt förslagen ovan. Förstudien är även tänkt att angripa etableringen utifrån ett helhetsperspektiv, vad gäller att skapa en gemensam vätgasinфраstruktur i Sverige och Europa och bör därför ske i samråd med andra parter.

### **Gislaveds kommun**

Carina Johansson

Kommunstyrelsens ordförande

## Lokalt löfte – Jönköpings kommun

Ledande leverantörer inom området använder redan idag Jönköping som ändpunkt i testverksamhet inom området. Det pågår även flera initiativ inom området tung laddning inom Jönköping Energi och med andra parter. I detta sammanhang kan samverkande parter primärt vara Jönköpings kommun, LogPoint, Smuab, Jönköping Energi, fastighetsägare och logistikföretag samt partners/leverantörer. Samverkan med andra aktörer som bl a JU, RISE och CLOSER-nätverket kan utvecklas ytterligare.

Jönköpings kommun bedömer att Torsvik i första hand är lämpligt, men även på andra platser utreds behovet av laddinfrastruktur för tunga fordon, bland annat på Hedenstorps industriområde.

### **Jönköpings kommun**

Johan Fritz  
Stadsdirektör

## **INFRASTRUKTUR FÖR ELEKTRIFERING OCH LADDNING**

Jönköping Energi har pågående processer för laddningsinfrastruktur på kommunens större industriområden. Jönköping Energi har för avsikt att erbjuda lösningar för de transportörer, fastighetsägare, depåer och transportköpare som önskar att elektrifiera tung laddning. Nytänkande lösningar för att säkerställa effekt, samt optimerad laddningsinfrastruktur som tjänst kommer att erbjudas. Jönköping Energi kommer att vara drivande för att som part i en värdekedja erbjuda publik laddning för tunga fordon.

## **VÄTGASTANKNING**

Jönköping Energi har ett pågående projekt för vätgas, vilket innebär att Jönköping Energi kommer att vara en drivande aktör för vätgastankning. Som part i en värdekedja kommer lösningar för vätgastankning att erbjudas i samarbete med kunder i industriområdet Torsvik.

### **Jönköping energi**

Mats Palméus  
Vice VD

## VÄTGASTANKSTATION

Småländska bränslen har för avsikt att delta i Jönköpings läns elektrifieringslöfte för att uppföra en tankstation för vätgas i anslutning till våra nuvarande tankstationer.

Vi driver tankstation för biogas i Torsvik samt påbörjar bygge av en biogasmack i Tranås inom kort.

### Småländska Bränslen

Stefan Hermansson  
Marknad/VD

## ELEKTRIFIERADE FORDON OCH INFRASTRUKTUR

Einride är ett företag som arbetar med elektrifiering av tunga godstransporter och som redan idag har Sveriges största flotta av tunga elektrifierade lastbilar. De har redan idag upparbetade kundkontakter i regionen som vill gå över till tunga eldrivna transporter vilket skapar goda förutsättningar för en elektrifieringspilot. Einride har för avsikt att bidra med erfarenheter och tekniska kunskaper för att driva en elektrisk fordonsflotta, samt leverera transporter som en tjänst (TaaS) med elektrifierade tunga fordon och autonoma elektriska fordon. Detta inkluderar laddningsinfrastruktur samt kompetens och systemstöd för planering, optimering och analys av eldrivna godstransporter.

### Einride

Andreas Allström  
Director of public funding and research collaborations

## SAMVERKAN MED VÄSTRA GÖTALANDS LÄN GENOM CLOSER

Det finns pågående samverkan mellan Region Jönköpings län med samverkansplattformen CLOSER som drivs av Lindholmen Science Park, Västra Götalands län. Initiativ i Jönköpings kommun har koppling till projektet REEL 2 som CLOSER avser att genomföra.

## Lokalt löfte – Sävsjö kommun

Sävsjö kommun och Sävsjö Transport AB önskar genom det samägda bolaget Stockarydsterminalen AB att elektrifiera terminalen genom att skapa möjlighet för laddning av tunga transporter.

Stockarydsterminalen är en av Sveriges största terminaler för skogsråvara, en fullt elektrifierad terminal med en inom kort fullt elektrifierad maskinpark och avlänkningspunkt utmed Södra Stambanan. Idag erbjuds lösningar för omlastning väg – järnväg – väg. Det huvudsakliga godset består idag av skogsprodukter även om det finns utvecklingsplaner för att även ta emot och frakta andra godsslag.

Varje år ankommer omkring 10 000 lastbilar till terminalen. Transporter som idag nyttjar fossila bränslen. I en dialog med Stockarydsterminalens samarbetsparter och kunder; Stora Enso, Södra och SCA önskar vi underlätta för att skapa möjlighet till elektrifiering av de tunga transportererna som anländer till terminalen. En stor majoritet av dessa transporter går i ett närområde om 10 mils radie varför elektrifiering vore lämpligt och möjligt.

Samtidigt som terminalens kunder erbjuds laddinfrastruktur inom depå bör det kapacitetsmässigt byggas så att även externa transporter från väg 30 kan gå in på väg 761 och komma åt att snabbbladda sina fordon. Genom detta skulle godset kunna bäras elektrifierat hela vägen från producent, ut på stambanan och till mottagare/slutkund.

Förutsättningarna för denna elektrifiering bör utredas vidare i en kommande förstudie.

**Stockarydsterminalen AB**

Anders Brogård  
VD

**Kommunledningskontoret Sävsjö**

Jan Holmqvist  
Kommundirektör

## Lokalt löfte – Tranås kommun

Tranås ställer sig positivt till Elektrifieringslöftet enligt bifogad redogörelse. Dialog pågår med Tranås Energi, även från deras horisont är detta projekt mycket positivt och där man idag redan har genomfört olika elektrifieringsprojekt nu närmast nya snabbbladdare vid exploateringen av biogasmack på fastigheten Valen här i Tranås.

Tranås Energi projekterar vidare för fler publika ladd-stationer och att man succesivt byter ut fordonsflottan till elfordon med målet att vara helt fossilfria 2030.

Då vi i Tranås har ett brett differentierat näringsliv med stort logistikflöde finns det stor potential att anlägga fler depåer för laddning av tunga lastbilar bland annat på Hjälmaryds och Höganlofts industriområde.

Dialog pågår och detta är fullt möjligt då infrastruktur och matning av el är förberett inom dessa områden, kartläggning för näringslivets behov och planerade satsningar kommer genomföras.

Med ovanstående som grund ser vi fram emot projekt kopplade till Elektrifieringslöftet och fortsatt dialog i ärendet.

### **Tranås United**

Per-Anders Davidsson  
VD

*Förankrat med kommunstyrelsens ordförande och Tranås energi*

## **TANKSTATION VÄTGAS I TRANÅS KOMMUN**

Småländska bränslen har för avsikt att delta i Jönköpings läns elektrifieringslöfte för att uppföra en tankstation för vätgas i anslutning till våra nuvarande tankstationer.

Vi driver tankstation för biogas i Jönköping (Torsvik) samt påbörjar bygge av en biogasmack i Tranås inom kort.

### **Småländska Bränslen**

Stefan Hermansson  
Marknad/VD



## Lokalt löfte – Vaggeryds kommun

Vaggeryds kommun har som mål att ställa om vår egen fordonsflotta till 50 % fossilfria fordon i gällande miljöprogram. I dagsläget utgör 32 % fossilfria fordon, där alla fordon är elbilar. Målet nås alltså inte gällande mandatperiod, men strävnan går vidare. Vår avsikt framöver (utifrån kommunfullmäktiges beslutade miljöprogram och kommande miljöprogram) är att fortsätta upphandla, leasa och köpa in elbilar (och andra fossilfria alternativ) samt ställa krav på fossilfria transporter i upphandlingar. På näringslivssidan jobbar vi aktivt med att aktörer som erbjuder fossilfritt bränsle. Vi för just nu dialog med 2-3 aktörer som vill etablera sig hos oss. Det rör sig främst om el till ett par snabbladningsstationer för både personbil och tyngre fordon, men även fossilfria substitut för diesel och bensin på multitankställe (exempelvis biogas, HVO, eller motsv.). Vi jobbar också proaktivt för att få en etablering av en biogasmack och på sikt även önskvärt en vätgasmack (gärna i kombination med produktion av vätgas). Vi håller en aktiv dialog med företagen i kommunen om vilka drivmedel de ser som önskvärda för framtiden.

Vår ambition när det gäller tyngre fordon och godstransporter är att så mycket som möjligt bör gå via järnväg. Båramoterminalens kapacitet är stor och kan avlasta tyngre godstransporter på väg. Båramo kombiterminal i Skillingaryd ingår sedan december 2020 i EU:s järnvägsgodskorridor ScanMed som sträcker sig från Oslo/Stockholm till Palermo genom Europa. Detta innebär stora utvecklingsmöjligheter för hållbara transporter och en nytta för hela regionen genom ökad godshantering på terminalen. Båramo kombiterminal är den första terminalen i Sverige som bedöms ha rätt förutsättningar och detta innebär att tågoperatörer kan söka förplanerade och kvalitetssäkrade tåglägen över gränserna. Elektrifiering av järnvägssträckan Jönköping/Nässjö-Värnamo, via Vaggeryd/Skillingaryd är därför hög prio. De tyngre transporter som sker på väg (last mile/first mile) bör ske fossilfritt. Snabbladdare för lastbilar ligger därför i vår plan som komplement till järnvägen. Behovet finns åtminstone på en sådan snabbladdare för tyngre godstransporter på väg.

I Vaggeryds kommun ser vi tre strategiskt lämpliga platser för elektrifiering.

- 1) Det är dels på södra Stigamo som utgör en lämplig placering för laddning av tunga transporter.
- 2) Den andra placeringen är kring Båramoterminalen (nära E4-avfarten Skillingaryd norra). Båramo är en intermodal terminal där omlastning sker mellan väg och järnväg. I och med järnvägen Värnamo-Jönköping-Nässjö finns med som en angiven investering i det nationella transportersystemet för elektrifiering av järnväg är depåladdning för tunga fordon intressant här.
- 3) Det tredje stället är snabbladdning vid E4-avfarten Skillingaryd södra där kommunen äger mark. Det finns en befintlig tankstation som skulle kunna kompletteras med laddstation för elfordon.
- 4) Ett fjärde alternativ är kring E4-avfarten till Klevshult.

### Vaggeryds kommun

Torbjörn Åkerblad  
Kanslichef, biträdande kommundirektör